

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“
с. Острово, обл. Разград +359 84 89 88 75 voden@scdp.bg

Списък на дървесните и недървесни продукти и екосистемни услуги, предоставяни от ТП ДЛС „Воден – Ири Хисар“

I. Материални продукти и услуги

Материалните услуги включват всички продукти, добити от екосистемите: храна, дървесина и др.

1. Дървесина - добиваната дървесина от ТП ДЛС „Воден – Ири Хисар“ е от дървесни видове: цер, зимен дъб, благуи, летен дъб, сребролистна липа, планински ясен, обикновен габър, акация, мъждрян, келяв габър, клен, както и култури от черен бор, бял бор и други. Средният годишен добив по ГСП е 44 993 м3 стояща маса с клони. В условията на икономическа и финансова криза в България, държавното ловно стопанство успява да се справи с продажбата на дървесните материали, поради непрестанното търсене на дървесина за различни нужди, от строителството до съвременните енергийни централи за производство на електроенергия от възобновяеми източници.

Годишен план за ползване на ТП ДЛС „Воден – Ири Хисар“ през 2025 г.

Показатели	Площ ха	Ст.маса м3	Лежаща маса м3	Едра м3	Средна м3	Дребна м3	Дърва м3
Общо А+Б							
1. По ГСП	909,2	44993	37983	5300	6770	918	24995
2. Год. план	771,6	47455	43179	12701	3175	1001	26302
% (2/1)	85	105	114	240	47	109	105
А.Иглолистни							
1. По ГСП	0,6	3	2	1	0	0	1
2. Год. план	0	0	0	0	0	0	0
% (2/1)	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!	0
в т.ч. бял бор			0				
смърч			0				
ела			0				
Б.Широколистни							
1. По ГСП	908,6	44990	37981	5299	6770	918	24994
2. Год. план	771,6	47455	43179	12701	3175	1001	26302
% (2/1)	85	105	114	240	47	109	105
Бук по ГСП	0	0	0	0	0	0	0
Бук год. план	0	0	0	0	0	0	0
%	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Дъб по ГСП	61,68	6439	5559	1087	575	212	3685
Дъб год. план	41,18	2200	1844	587	141	54	1062
%	67	34	33	54	25	25	29

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“
с. Острово, обл. Разград +359 84 89 88 75 voden@scdp.bg

Цер по ГСП	484,55	25807	21925	2823	3369	221	15512
Цер год. план	554,46	31150	28984	10355	1637	21	16971
%	114	121	132	367	49	10	109
Топола по ГСП	0	0	0	0	0	0	0
Топола год. план	0	0	0	0	0	0	0
%	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Акация по ГСП	38,03	3468	3044	0	867	272	1905
Акация год. план	42,8	4485	3937	222	893	884	1938
%	113	129	129	#DIV/0!	103	325	102
Др.шир.по ГСП	324,37	9276	7453	1389	1959	213	3892
Др.шир. год. план	133,17	9620	8414	1537	504	42	6331
%	41	104	113	111	26	20	163

2. Добив на недървесни горски продукти и услуги

- На територията на ТП ДЛС „Воден – Ири Хисар“ паша не се предвижда, съгласно Приложение №34 към чл. 126, ал.1 и 2 от Наредба №18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 07.10.2015 г. на МЗХ с цел осигуряване първостепенно значение на ловностопанската дейност и подходящи условия за хранене, укритие и размножаване на дивеча, в държавните ловни стопанства, дивечовъдните участъци и в горските територии със специални функции-базис за интензивно стопансване на дивеча се забранява пашата на домашен добитък. На основание цитирания по-горе текст се забранява пашата на домашни животни на територията на ТП "ДЛС Воден-Ири Хисар".
- ТП ДЛС „Воден – Ири Хисар“ предоставя дърва за огрев и битови нужди на местното население според предявените нужди, но снабдяването на исканите количества дърва се осигурява и от дърводобивни фирми.
- Предвижда се добив на сено за изхранване на дивеча, от поляните и ливадите, както и част от просеките. От обработваемите площи ще се добиват зърнени фуражи за дивеча. Всички тези добиви са предмет на Ловностопанския план, който е част от Горскостопанския план.
- Добив на билки, горски плодове, билки и гъби не се предвиждат поради това, че от първостепенно значение за ТП "ДЛС Воден-Ири Хисар" е ловностопанската дейност и развитието на популацията на благородния елен. В резултат на това е необходимо да се осигуряват зони на спокойствие за дивеча, особено през размножителния период.
- Лов – по Ловностопански план се изпълняват планираните дейности.

II. Регулиращи услуги - ползи от процесите в екосистемите

Водорегулираща и водозащитна услуга на горската растителност има огромно значение за количеството и качеството на водите, които изтичат от водосборните басейни. Горските екосистеми реализират две основни хидрологични функции – водоохранна и водорегулираща.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“
с. Острово, обл. Разград +359 84 89 88 75 voden@scdp.bg

Водоохранна функция е способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време. Водорегулиращата функция се изразява в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват непродуктивните (отрицателни) такива. Екосистемите осигуряват смекчаване и регулиране на въздействията от промените на климата.

В България за ГВКС се считат всички горски територии в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2002 г. За ВКС се считат също и горски територии около и/или в близост до източници за питейно-битово водоснабдяване, но без определени официални санитарно-охранителни зони.

Извор „Баш Бунар“ - дебитът на извора е около 90 литра в секунда и се използва за захранването с вода на селищата в района. Около него е обявена санитарно-охранителна зона- **КИ "ПС Воден"** съгласно заповед № СОЗ-408/5.02.2014г. на Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район с център гр. Плевен.

В района на дейност на ТП „ДЛС Воден-Ири Хисар“ има учредена една санитарно-охранителна зона по смисъла на Наредба №3 ОТ 16.10.2000 г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРОУЧВАНЕ, ПРОЕКТИРАНЕ, УТВЪРЖДАВАНЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНИТЕ ЗОНИ ОКОЛО ВОДОИЗТОЧНИЦИТЕ И СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ И ОКОЛО ВОДОИЗТОЧНИЦИТЕ НА МИНЕРАЛНИ ВОДИ. Обявена е със заповед на Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район с център Плевен №СОЗ-408/05.02.2014 г., за водоизточник **КИ "ПС Воден"-ВиК ООД** гр. Исперих в ПИ №000130. Подотделите, попадащи на територията на СОЗ са отбелязани със съответните кодове на таксационните описания и планирането на горскостопанските дейности е съобразено със статута им. На картния материал са отбелязани с подходящи условни знаци и всички каптажи, чешми и други водоизточници, попадащи в горски територии. Планирането на дейностите е съобразено и с **вододайни зони по чл. 5, ал.2 от ЗГ**, обявени с други поднормативни актове, въпреки че не са приведени към изискванията на гореспоменатата Наредба №3. Попадаща в землището на с. ОСТРОВО, в подотдели:

90: з, и, л, о, 2, 6, 7, 8, 13; **91; 92:** ж, н, о, п, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 8, 10, 11, 12; **112:** в, г, д, е, ж, л, 1, 2, 3, 4, 5; **113:** а, б, в, г, 2, 3, 4; **117:** а, б, л, м, 1; **119:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, 1, 2, 6, 7, 8; **120:** а, б, в, е, ж, з, 1.

-Опис на **водоизточниците** за зареждане на ПП автоцистерни на територията на ТП „ДЛС Воден_Ири Хисар“, посочени са данни за водоизточниците като местност и в близост до подотдел:

І ГСУ „Ири Хисар“

1. Противопожарен хидрант - Стопански двор - 48 "3"
2. Микроязовир - Стопански двор - 25 "2"

ІІ ГСУ „Воден“

1. Противопожарен хидрант -Първи дом - 90 "10"
2. Противопожарен хидрант -Втори дом- 90 "9"
3. Противопожарен хидрант- Стопански двор - 92 "1"
4. Противопожарен хидрант - Конюшня - 92 "8"
5. Противопожарен хидрант - Свински гьол - 110 "а"
6. Язовир – Кошарите - 108 "7"

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“
с. Острово, обл. Разград +359 84 89 88 75 voden@scdp.bg

- Противоерозионна функция

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, представляващи:

1. ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редина, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;
2. Гори създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси;
3. Гори предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°.

На територията на стопанството не са установени ерозиранни земи и не са планирани мерки и строителство на съоръжения във връзка със защитата на горските територии от ерозия.

В Заданието за инвентаризация и изработване на горскостопански план на ТП „ДЛС Воден - Ири Хисар“ не е включена инвентаризация на полезащитни горски пояси. При провеждането на теренно- проучвателните работи през 2022г. и след направена справка в кадастрално- административната система на Агенция по геодезия, картография и кадастър бяха установени имоти в землището на с. Стефан Караджа, община Главиница, област Силистра и в землището на с. Острово, община Завет, област Разград, имащи характеристика на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите, които не са инвентаризирани. Част от тях са полезащитни горски пояси. Съгласно указанията за стопанисване на полезащитните горски пояси на изпълнителния директор на ИАГ- 34291/07.10.2014 г. те не са включени в стопанските класове и за тях не са определяни турнуса на сеч. Полезащитните горски пояси са в добро общо състояние.

III. Културни и социални услуги - нематериални ползи от екосистемите

Културните услуги са нематериални ползи от екосистемите.

Осигуряването на условия за рекреация и туризъм прави горите предпочитано място за почивка.

Повечето хора високо ценят красотата или естетическата стойност на различните екосистеми, което се отразява в широкия интерес към еко-пътеки, маршрути и обозначени панорамни места, както и при избора на къщи и жилища и готовността да се плати по-висока цена за красива гледка.

Горите, с цялото си разнообразие, са богат източник на творческо вдъхновение в много сфери – изкуство, фолклор, архитектура, реклама и други. Хората ценят чувството си за принадлежност към родния край, което е свързано с отличителни черти на околната среда.

1. Образователна стойност - съвместни дейности със СЦДП ДП Габрово по организиране на Седмица на гората с училища.

- съвместни дейности с училища, кметства, други организации – за ангажираност на местните училища и ученици с различни инициативи – Горска педагогика, презентации, залесявания, конкурси. Вземане участие в работни срещи при обсъждания на различни планове и програми на местните общини.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“
с. Острово, обл. Разград +359 84 89 88 75 voden@scdp.bg

- осигуряване на информация – стопанството има разработен сайт, на който е достъпна информация за дейността му, както и информационно табло в административната сграда, където също има информация, която би била полезна на посетителите на ДЛС, не само за дейността ни.
- осигуряване на работни места- ежегодно се назначават работници за сезонна работа по различни населени места.
- подпомагане на местните общности в критични ситуации (спасителни акции, гасене на пожари, разчистване на пътища и др. – имаме подготвена гасаческа група за пожароопасния сезон. Целогодишно се следи за аварийни ситуации, вследствие на паднали крайпътни дървета, и тяхното отстраняване.

2. Осигуряване на условия за рекреация и туризъм – организират се обиколка на ЛОВНИТЕ РЕЗИДЕНЦИИ – ПЪРВИ И ВТОРИ ДОМ „ВОДЕН“ (с екскурзовод), фотолов (с водач), посещение на зубрите (с автомобил)

3. Естетична стойност на ландшафта – непокътнати горски ландшафти, големи екосистеми на ниво ландшафт и мозайки от екосистеми с глобално, регионално или национално значение, в които съществуват жизнени популации на повечето естествено срещащи се видове в естествените им модели на разпространение и обилие. На територията ТП ДЛС „Воден – Ири Хисар“ попадат отделите от 64 до 143.

4. Горите като източник на културни услуги, вдъхновение и принадлежност за хората, и като среда и обект на духовна и религиозна идентичност – на територията на ТП ДЛС „Воден - Ири Хисар“ се срещат гори и горски територии, отговарящи на характеристиките на **Гори или горски територии попадащи в ивица от 100 м около около параклиси, оброчища, аязма, текета.**

- Местата са:
- Хюсеин (Юсеин) баба теке. Намира се в ГСУ „Воден“.

Това е религиозен обект, който се свързва с ислямския религиозен орден Бекташия. Орденът е основан в края на 13-ти век и функционира до началото на 19-ти век. Хюсеин баба, наричан Мъдреца Стогодишник, е един от тримата побратими великани на проутия Демир баба, познат като Железния баща. Легендата гласи, че Хюсеин построил неговото теке за седем дни от дъски, надялани от вековен дъб с брадвата на Железния баща. Текето включва две постройки- гробница и ритуална зала. Връзката между двете е чрез 13 стъпала от каменни блокове. След напускането на дервишите около 1826г, мястото е обект на поклонение както от алиани, така и от християни, като последните вярвали, че там е погребан Св. Димитър.

Местните мюсюлмани и християни принасят в жертва курбани на всевишния. Правят се молебни за дъжд. През 2005г. с финансовата подкрепа на дарители от с. Острово, тюрбето на текето е реконструирано.

- Малък скален манастир (Скит)

През 2022 г. Българското пещерно дружество организира осмата си поредна експедиция в района на Националния историко-археологически резерват „Сборяново“ и прилежащите му територии. На 8 април, групата се отправя към ДЛС „Воден – Ири Хисар“. Над воденската помпена станция – отдел 91, подотдел 4, ГСУ „Воден“ по информация на работил в стопанството човек, са открити няколко пещерни отвора, които са на височина, трудно достъпна за обикновен човек. Първата пещера е малка. Втората по-голяма и двата и входа водят до неголяма светла зала. Намерени са няколко фрагмента от видимо разновременна керамика.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“
с. Острово, обл. Разград +359 84 89 88 75 voden@scdp.bg

Непосредствено до големия вход на тази пещера, на около 5 метра над основата на скалата съществува отвор, който без стълба отдолу или чрез спускане по въже отгоре, не може да се достигне. С помощта на стълба се достига до неголяма пещера със зала. Залата е почти изцяло изсечена в скалите. На стената на залата има издълбан кръст. Обителта е почти правоъгълна и с размери 3 на 3 м, средна височина 1.75 м и площ 9.5 кв. м. В северната част на килията има правоъгълен скален „прозорец“, който фактически е на височина 5 метра от основата на скалата. Изцяло изсечена в скалите правоъгълна „стая“, в чиято лява стена има идеално оформена врата, водеща до малко ветрилообразно помещение. Нишата зад вратата е ориентирана на изток. Предполага се, че става дума за олтарна ниша, т.е. това не е просто килия, а скална църква с площ 36 кв.м. По мнение на проф. Георги Атанасов става въпрос за малък скален манастир (скит) от 10 век.

24.03.2025 г.
с. Острово, област Разград

Изготвил: п.....
/инж. Фатме Рефит/

* Налице е положен подпис, като същият е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679

